

ནི་ཁོ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཀག་མཐུན་པའི་འདོན་ཐབས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཞིག་རེད་དམ། དེས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ལས་ཁུངས་ལྗེ་བའི་ནང་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་
ཁ་ཐོར་གཏོང་ཅི་སྲིད་པ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་དམ། པར་སྐྱེན་བྱས་པའི་དུས་བཀག་རེ་འུ་མིག་ནང་ལན་གསལ་པོ་གཅིག་ཀྱང་ཐོན་མེད།

ཁོ་རང་གི་གཏམ་བཤད་དང་དེ་འི་སྐོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད།

* ང་ཚོས་མང་གཙོའི་སྐོར་ཤོད་སྐབས། རྒྱ་དུ་གལ་ཆེ་བོས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གསུམ་སྟེ་འོས་བསྟར་དང་། འཇམ་ལུགས་ཀྱི་རང་དབང་། བཀག་སྡོམ་དང་
ཆ་སྟོམ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ལས་སྟོན་གྱི་དང་དང་སྟོན་བསྟར་ནས་ཡོད། (རྒྱ་ནག་གི་ས་ནམ་ཡང་ལག་ལེན་དེ་ལྟར་གཏམ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་མཁམ་
མི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར།) (ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་)

ཀྲུལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ལོ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེད་གཏོང་བའི་གཞུང་གི་ལས་འགན་ཡིན་དུས་དེ་ཆ་བཤོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་ནམ་དུས་ལ་
ཐུག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་རྒྱ་ལོ་རྒྱུང་ལུང་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལོ་ལོ་ལོ་དུ་དམིགས་ཆེ་ཚོགས་པ་དེ་དྲང་བདེན་དང་བརྟན་པོ་ཡོང་བྱུང་
ཀྱི་མེད།(ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོའི་ཟླ་བ་ ༩ པའི་ནང་ཚོལ་སེ་ཁྲིའི་དུས་དེ་བ་ (Wall street journal) ནང་ཞི་ལི་མ་ལམ་གྱིས་བརྗོད།)

* གནད་དོན་དེ་ཏུ་ལའི་རུ་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རྩོན་ཚུང་གྲ་སྐྱོན་བྱས་པ། འཆར་གཞི་བཏོངས་བ། རྒྱ་དུ་སྐུལ་སོགས་བྱས་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་དངོས་དོན་མང་པོ་དང་དཔང་དུ་གསལ་ཏེ་ཅང་འདྲང་པའི་བཞེན་པ་ཡོད། ཏུ་ལའི་རུ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལོ་བརྟན་པོར་རང་བཅོན་མི་ཚོར་པར་ཞི་བའི་གྲོས་
མོལ་བྱ་རྒྱུ་འི་འདུན་སྟོན་པའི་གཞན་གང་ཡང་མིན་པར་སྐྱག་རྒྱུ་རེད།() ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ཟླ་བ་ ༩ པའི་ནང་རུ་ཀྲས་ (Reuters).

* ཁོ་རང་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཚུང་བའི་མི་ནམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཁོ་རང་སྐྱེད་ཐུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལོ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད་རེད་བརྗོད་ཀྱི་
ཡོད། ཁོ་རང་གིས་སྲིད་དུས་ཡིག་ཆར་ས་ཡིག་ཅིག་རྒྱག་པར་ལུང་མཐར་ཉིན་གསུམ་ཅམ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅེའི་སྟེང་འཛོག་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་མི་ནམས་
ཀྱིས་ཁོ་པས་ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་དོན་དོན་གསལ་ཡས་དང་བརྟན་ཉིན་གསུམ་ཅམ་འཛོར་གྱི་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་ཀྱི་འདུག བས་ (ཞེ་ཏུ་ཡོག་དུས་བབ།)

* ཁོ་རང་དཔོན་དབང་སྲིད་གཞུང་རིང་ལུགས་པ་དང་ཆེད་ལས་གཞུང་འཛིན་མི་སྣ་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཡོད་
ལག་ཡོད་ཅིག་དང་། དྲང་པོ་ ཞེ་མ་ཚུང་ཡིན་མཛོད་གྲེད་མཁམ་ཞིག་ཡིན། ཉེ་དུས་རྒྱ་ལོ་དང་(གངས་ཚུབ། གཏེར་འདོན་དོན་རྒྱུ་། ཟེ་ཁྲོན་ས་
ཡོམས།) བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཁོ་པར་པོ་ལྷན་ལགས་སམ་སྐྱེ་ཞབས་མིག་ཚུ་ལགས་(ཁོ་པས་མི་མང་དུ་ལུ་ལའི་ནམ་འགྱུར་དེ་རེ་ལི་རངས་ཁབ་ཆེན་པོ་བྱེད་
པ་དང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྟོན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།) ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ཆབས་ཅིག་ལྟོག་ལྟོད་བརྟན་པར་ལན་མང་ཆེ་བས་ལྷན་གྱི་མིག་ཚུར་གདུང་སེམས་
མཉམ་སྦྲེད་བྱེད་པ་དང་གཞན་ཁག་ཅིག་གིས་ཁོ་པས་མིག་ཚུ་གཏོང་བ་དེས་གཏོར་སྟོན་དང་སྐྱུག་ཅག་བྱས་པར་དོན་དམ་པའི་སྟེང་ཆེ་མཚོན་གྱི་ཡོད་ནམང། ད་
དུང་དེས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ལོ་དང་བྱུང་བའི་སྐབས་འགོ་བྱེད་ཀྱི་དོས་ནས་སྟེང་སྟོན་བས་དང་། དམིགས་ཡུལ། ཐག་གཅོད། མིག་ཚུ་བཅས་དགོས་པའི་དུས་དེར་
ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དང་སྟོན་བྱུགས་མེད་པར་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་སྟོན་བརྗོད་གནད་ལ་འཁེལ་བོས་གཅིག་ཞི་ལྷན་གྱི་མིག་ཚུ་ཞི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚུང་
བཞིན་པའི་བོད་རིགས་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཅུ་བ་ནས་སྟེང་ཆེ་མེད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡིན།(ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་རྒྱ་ནག་གི་གནས་ཚུལ་མངོར་བསྐྱེས་ནང་
ཡུལ་མའི་ཁྲོན། ཇེ་མ་སུ་ཁྲོད་།)

* ཁོ་པ་འགོ་བྱེད་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་མཛོད་གཞུང་པོ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་འགོ་བྱེད་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། (Cheng Li, Brookings)

* (ཁོ་རང་གི་ཆབ་སྲིད་གྲུབ་འབྲས་དང་འཛོལ་གནས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།) གཞི་ཅེའི་ཆ་ནས་དྲག་རྒྱུ་བ་ལྷན་པ་དང་། ཞེ་མ་ཚུང་བ་དང་ཞི་
མཐུན་གྱི་བསམ་པ་མེད་པ་དང་། མཐེན་ཁ་ཁ་གསུམ་རབས་བཟང་སྟོད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད།(ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་རྒྱ་ནག་གི་གནས་ཚུལ་མངོར་
བསྐྱེས་ནང་ཡུལ་མའི་ཁྲོན། ཇེ་མ་སུ་ཁྲོད་།) (Yu Maochun, Jamestown China Brief, June 2008)

* རྒྱ་ནག་གི་སྐོག་ལྟོད་པེད་སྟོད་བྱེད་མཁམ་ཚོས་ཀེ་པེ་རེ་ས་ཇི་མཐོ་སྟོན་ནང་ཁོ་པར་སྟོན་བྲུག་གིས་ལྷ་ས་གཡུག་སྐབས་མ་གཡོལ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་
སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས། ཁོ་པས་སྐོག་འདྲི་ཀྱིས་མིག་རབ་རེ་བ་དུ་གྱུར་ཏེ་ལྷ་ས་མཐོང་མ་སོང་ཞེས་བརྗོད་ཡོད། ད་དུང་བརྗོད་དོན། གང་ལྟར་ཡང་ཚོལ་བྱས་ཉེན་

ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ང་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད། ངས་དེ་ལས་གཡོལ་ཙམ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ངའི་སེམས་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
མཚན་ལྷན་བརྟན་པོར་སྲུང་རྒྱུ་དེ་གནད་དོན་དང་པོ་ཆགས་ཡོད།

* དཔེ་དེ་བ་ལྟ་སློབ་གཉིས་གོ་མ་གཤིས་འདུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཉར་ལྗེ་ཉེ་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་ནང་ཁོ་རང་གིས་ Descartes, Voltaire, Goethe, Kant, Gottfried Leibniz དང་མཁས་དབང་ Baron de Montesquieu སོགས་ཀྱི་བརྗེས་པའི་དཔེ་དེ་བ་ལྟ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་འབད་བརྩོན་ལྷོད་པོ་
བྱས།

སླེ་ར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་སློབ་གྲྭ་བར་རྣམས་པའི་སློབ་ཞིབ་པ།

* གཉེན་རྒྱིག་བྱས་ནས་སྤྱི་གཉིས་ཡོད། ཟེའི་ལྷན་གཟུགས་མཐོང་རྒྱུ་དང་འཕྲིན་ནང་ནས་ཉེ་ལམ་ ༡༠༠༠༠༠༠ གི་ལག་གདུབ་གྱིན་པ་མཐོང་བ་
བཞིན་གཟུང་ཞུ་ཀྱང་ཡི་ལེ་རྒྱན་ཆ་དང་ཕ་ལམ་ཚོང་ཁང་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་རང་གི་བུ་ལཱ་འེ་ནས་མཐོ་སློབ་ཐོན་ཡོད།

* ཁོ་པས་རིན་གོང་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་དེ་བ་སློབ་པ་བསྟུན་བྱས་པ་ནམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བྱིར་ཀེམ་བེ་རེ་ས་ཇི་མཐོ་སློབ་ཏུ་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་དེ་བ་
གངས་ ༡༠༠༠༠༠ ཞལ་འདེབས་སྤྲད་ཡོད་པ་རེད། (Information World Review, April 2009)

* མེ་མང་བྱིངས་དང་འབྲོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མཚོན་བྱིར་ཁོ་པས་བྱ་ལོ་ ༡༩༩༥ ནང་བཟུང་སྟོན་གོས་ལྡང་གུ་ཞིག་གྱིན་ནས་ཡོད།

* ཁོ་རང་ནི་འགྲུར་བ་མེད་པའི་འགོ་བྲིད་མཐོ་གོས་གཅིག་ལུ་དེ་ཡིན།

གལ་ཆེའི་འདྲ་པར། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་བ་ ༥ པའི་ནང་གལས་ནས་བརྗེས་པའི་གཉིས་པར་ལྷན་ཅང་བའོ་ནི་ཀྱུ་ཙོ་ཡང་གིས་མིག་ལྡན་འཁོར་བཞིན་སློབ་
སྤྲུག་ནམས་ལ་གནས་མེ་སློབ་མོའི་ཐང་ཆེན་ཁ་ཁ་ཁ་ལ་དགེས་འོགས་ཞེས་འབོད་སྐྱུལ་ལུ་བ་དང་མཉམ་དུ།

Iconic photo: May, 1989, Wen second from right, with Zhao Ziyang in tears, pleading with students to leave Tiananmen Square.